

Er kvinder bedre til at huske samtaler?

I en ny undersøgelse over vores erindringsverden har amerikanske forskere fundet resultater, der tyder stærkt på, at kvinder er bedre end mænd til at erindre tidligere samtaler.

I den pågældende undersøgelse blev 108 kvinder og mænd bedt om at beskrive den første tydelige erindring, der faldt dem ind ved seks forskellige påvirkninger. Den første påvirkning var et billede af et ungt par, der sidder på en bænk og ser ud over en flod. Forsøgspersonernes opgave var altså i denne situation at fremkalde det første minde, der faldt dem ind fra deres egen erindringsverden ved synet af det pågældende billede. Denne erindring skulle de herefter nedskrive helt udførlig med alle de detaljer, de kunne huske i løbet af femten minutter. De fem næste påvirkninger var alle af sproglig art og bestod af opfordringen til at finde: 1) Den tidligste barndomserindring, 2) En særlig vigtig begivenhed fra deres barndom, 3) En begivenhed, der havde ”lært dem noget om livet”, 4) En nylig, ubehagelig begivenhed, og 5) En nylig, behagelig begivenhed. Disse fem opfordringer til at fremkomme med en bestemt erindring blev fremsat, så at forsøgspersonerne hver gang fik et helt kvarter til at skrive en udførlig beretning om den erindring, de havde valgt at beskrive.

Beretningerne blev efterfølgende scoret for en lang række egenskaber, hvoraf vi her vil nævne: Antallet af samtaler, antallet af ord fra de erindrede samtaler, antallet af ord, andre har sagt, antallet af ord, man selv har sagt, antallet af erindrede ord i erindringen som procent af det samlede antal ord i erindringen m.m. De ord, der blev regnet for ”samtaleord”, kunne dels være ord, der konkret var blevet sagt i den erindrede samtale, dels ord, der blot beskrev indholdet i en samtale, fx ”Han sagde noget om, at han var ked af det” eller ”Han fortalte om sin barndom”. Faktisk var den sidstnævnte kategori af samtaleord langt hyppigere end den førstnævnte; det var altså forholdsvis sjældent, at folk rapporterede om helt konkret udtalte ord.

Forskernes oprindelige hensigt med dette eksperiment var at undersøge, om personligheden spiller nogen rolle for, hvor meget man spontant erindrer samtaler til forskel for erindringer om alt muligt andet. Derfor havde forsøgspersonerne også udfyldt det mest almindelige spørgeskema til

måling af de fem centrale personlighedstræk: 1) Udadvendthed (kontra indadvendthed). 2) Nervøsitet (kontra følelsesmæssig ro). 3) Åbenhed over for nye ideer og tanker. 4) Venlighed over for andre mennesker og 5) samvittighedsfuldhed.

I første omgang så det da også ud til, at der var en ganske tydelig sammenhæng mellem to af de fem træk og tendensen til særligt at erindre samtaler med andre. De, der scorede højt på åbenhed og venlighed, havde i gennemsnit erindret flere samtaler – både i form af konkrete ord og beskrivelser af samtaler – end personer, der scorede lavere på åbenhed og venlighed.

I anden omgang viste det sig imidlertid, at det dog slet ikke var personligheden som sådan, der spillede en rolle i denne forbindelse, men snarere forsøgspersonernes køn. Det viste sig nemlig, at kvinder i gennemsnit havde scoret højere end mænd på åbenhed og venlighed, så måske var det snarere noget ved den kvindelige erindringsmåde, end det var personlighedstrækkerne åbenhed og venlighed, der var årsag til flere erindrede samtaler?

For at afgøre dette spørgsmål så forskerne først på forskellen mellem mænd og kvinder uanset deres personlighed. Det viste sig, at kvinder på alle punkter havde scoret højere med hensyn til erindrede samtaler end mændene. Derefter så man på sammenhængen mellem personlighedstrækkene åbenhed og venlighed på den ene side og erindrede samtaler på den anden side inden for hvert af de to køn. Nu var der pludselig ingen særlig sammenhæng mellem personlighed og erindrede samtaler. Den først fundne sammenhæng mellem åbenhed, venlighed og erindrede samtaler så altså ud til blot at bero på, at kvinderne var mere åbne og venlige end mændene. Men den sidste analyse viste altså også, at det ikke var kvindernes åbenhed og venlighed, der var årsag til deres hyppigt erindrede samtaler, idet kvinder med relativt lav åbenhed og venlighed havde erindret lige så mange samtaler som kvinder med høj åbenhed og venlighed.

Om det er kvinders medfødte natur eller deres opdragelse og position i samfundet, der er årsagen til, at de husker samtaler bedre end mænd, ved man endnu ikke, men det er nok et godt gæt, at begge dele spiller en rolle.

tn

Kilde: Ely, R. & Ryan, E. (2008). Remembering talk: Individual and gender differences in reported speech. *Memory*, 16(4). 95-409.

Forskningsnyt:

- Redaktionsgruppen: Ask Elklit, Thomas Nielsen (redaktør), Dion Sommer og Peter Krøjgaard, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet.
- Sekretariat: Ingrid Graversen (træffes man-fr. kl. 9-15 på tlf. 89 42 49 00, direkte: 89 42 49 21)